Klinika adiktologie
1. lékařská fakulta a Všeobecná fakultní nemocnice
Univerzita Karlova v Praze

Pozitivní vliv umírněného pití alkoholu na lidské zdraví: marné hledání třetí strany mince

Michal Miovský
Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN, SNN ČLS JEP
Praha, MZ, 19. dubna 2017. Tisková konference

Kontext a jeho význam

- Kdo říká co a proč.
- Čí peníze jsou ve hře a jakým způsobem je s nimi nakládáno a jak transparentně.
- Cílové skupiny a manipulace s nimi: kdo jsou to abstinenti a do jaké míry je možné tuto skupinu srovnávat s jinými skupinami.
- Definice nízkorizikového pití (národní vodítka).
- Střet zájmů: znamená vstup jakýchkoli benefitů (nejen přímá finanční platba) ve prospěch účastníků nebo na nich vázaných struktur ve vztahu k tématu (vč. benefitů jako je příspěvek na publikaci, na instituci, na studenty, na cesty atd.)

© Klinika adiktologie

A/Procentuální změna relativního rizika předčasného úmrtí u mužů (pod 70 let) v dlouhodobé perspektivě ve vztahu k pravidelné denní spotřebě alkoholu převedené na standardní drinky (Butt et al., 2011. Str. 29)

Typ poruchy či onemocnění	Proporce všech úmrtí 2002-2005	Procento zvýšení nebo snížení relativního rizika				
		1 nápoj	2 nápoje	3 nápoje	4 nápoje	5 nápojů
Hemoragická CMP (morbidita)	-	+ 11	+ 23	+ 44	+ 78	+ 156
Hemoragická CMP (mortalita)	1 ze 30	+ 10	+ 21	+ 39	+ 68	+ 133
Ischemická CMP (morbidita)	-	- 13	0	0	+ 25	+ 63
Ischemická CMP (mortalita)	1 z 80	- 13	0	+ 8	+ 29	+ 70
Diabetes melitus	1 ze 30	- 12	0	0	0	+ 72
Hypertenze	1 ze 150	+ 13	+ 28	+ 54	+ 97	+ 203
Jaterní cirhóza (morbidita)	-	0	0	+ 33	+ 109	+ 242
Jaterní cirhóza (mortalita)	1 z 90	+26	+ 59	+ 124	+ 254	+ 691

B/Procentuální změna relativního rizika předčasného úmrtí u žen (pod 70 let) v dlouhodobé perspektivě ve vztahu k pravidelné denní spotřebě alkoholu převedené na standardní drinky (Butt et al., 2011. Str. 30)

Typ poruchy či onemocnění	Proporce všech úmrtí 2002-2005	Procento zvýšení nebo relativního snížení rizika				
		1 nápoj	2 nápoje	3 nápoje	4 nápoje	5 nápojů
Karcinom prsu	1 ze 45	+ 13	+ 27	+ 52	+ 93	+ 193
Hemoragická CMP (morbidita)	-	- 29	0	0	+ 78	+ 249
Hemoragická CMP (mortalita)	1 z 20	+ 22	+ 49	+ 101	+ 199	+ 502
Ischemická CMP (morbidita)	-	- 18	- 13	0	+ 31	+ 121
Ischemická CMP (mortalita)	1 z 65	- 34	- 25	0	+ 86	+ 497
Diabetes melitus	1 ze 30	- 36	- 40	0	+ 739	+ 1560
Hypertenze	1 ze 85	0	+ 48	+ 161	+ 417	+ 1414
Jaterní cirhóza (morbidita)	-	+ 21	+ 70	+ 125	+ 182	+ 260
Jaterní cirhóza (mortalita)	1 z 160	+ 139	+ 242	+ 408	+ 666	+ 1251

C/Práh relativního rizika pro muže a ženy (porovnávané s celoživotními abstinenty) z hlediska vlivu alkoholu (údaje v tabulce jsou ve standardních drincích dle kanadských vodítek, tj. 13,45g etanolu) (Butt et al., 2011. Str. 31)

Všechny případy úmrtí	Počet analyzovaných studií	Počet konzumovaných standardních drinků alkoholu s pozitivním/negativním efektem/prahem					
		Ženy			Muži		
		Snížení rizika	Nulový efekt	Zvýšení rizika	Snížení rizika	Nulový efekt	Zvýšení rizika
English et al., 1995	16	0.5	1.5	2	1	2	3
Rehm et al., 2001	37	1	1.5	3	1	2.5	4
Bagnardi et al., 2004	29	0.5	2.5	[4]*	0.5	3	[5]*
DiCastelnouvo et al., 2006	34	0.5	2	[3]*	0.5	3	[4]*

* Odhadováno z křivky rizika prezentovaného v originálních zdrojích bez statistické evaluace

Co na to národní vodítka?

- **Vodítka upozorňují a to zcela explicitně a obvykle na více místech, že ani tzv. umírněné, nízkorizikové pití, neznamená pití bez rizika a nejlepší způsob jak se potenciálním (i když v tomto případě nízkým) rizikům vyhnout, je nepít alkohol.**
- **V žádném případě však vodítka spotřebitele nenabádají a neobhajují konzumaci alkoholu ani na úrovni tzv. umírněného/nízkorizikového pití.** Viz např. naše domácí národní vodítka ve svých závěrech (Ruprich et al., 2016. Str. 9).

© Klinika adiktologie

Co je tedy řešením?

- Současná evidence důkazů ukazuje, že doporučovat „preventivní“ užívání alkoholu není odborně ani eticky správné. Alkohol zcela jednoznačně způsobuje více úmrtí, než kolika může předejít.
- Doporučením mírného pití alkoholu s poukazem na jeho preventivní účinek pro některou diagnózu (např. diskutovaný kardioprotektivní účinek) znamená současné ignorování faktu, že tím dojde k významnému zvýšení rizika pro jinou diagnózu jinou (např. cirhóza jater nebo rakovina).

© Klinika adiktologie

Klinika adiktologie

1. lékařská fakulta a Všeobecná fakultní nemocnice

Univerzita Karlova v Praze

Děkuji za pozornost